Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32857

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i, bireylerin **yarat?c? okuma** süreçlerine dair sahip olduklar? alg? düzeylerini ve kendilerini bu süreçlerde ne kadar yetkin gördüklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Halil ?brahim Yurdakal ve Figen Susar-K?rm?z? taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilen bir **ölçek geli?tirme** çal??mas?n?n ürünüdür. Çal??ma, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? sa?lamla?t?rmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, ö?rencilerin metinleri sadece anlamakla kalmay?p, ayn? zamanda metinden yeni fikirler üretme, farkl? yorumlar getirme ve ele?tirel dü?ünme becerilerini nas?l alg?lad?klar?n? de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Üç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u belirlenen bu araç, e?itim ara?t?rmalar?nda önemli bir bo?lu?u doldurmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yarat?c? Okuma, Okuma Alg?s?, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, E?itim Ara?t?rmalar?, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Halil ?brahim Yurdakal, Figen Susar-K?rm?z?

Amaç

Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin yarat?c? okuma becerilerine yönelik ki?isel alg?lar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç sunmakt?r. Bu alg?lar?n belirlenmesi, e?itimcilerin okuma ö?retimi stratejilerini bu alg?lar? güçlendirecek ?ekilde düzenlemesine olanak tan?r.

Ölçek, özellikle okuma becerilerinin yarat?c?l?k boyutu üzerine yap?lan akademik çal??malara veri sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2017 y?l?nda düzenlenen IV. International Eurasian Educational Research Congress'te sunulan bildiri kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçülen psikolojik yap?, **Yarat?c? Okuma Alg?s?d?r**. Bu yap?, okuyucunun metinle etkile?ime girerken sadece yüzeysel anlam? de?il, ayn? zamanda metnin ima etti?i, ça?r??t?rd??? veya ilham verdi?i yeni ve özgün fikirleri ke?fetme kapasitesine dair öznel inanc?n? ifade eder.

Yarat?c? okuma alg?s?, genellikle okuyucunun metni dönü?türme, ele?tirel bir bak?? aç?s?yla sorgulama ve metne dayal? olarak yeni yarat?c? ürünler (metinler, fikirler, yorumlar) ortaya koyma

ARABPSYCHOLOGY.COM

yetene?i ile ili?kilidir. Ölçek, bu çok boyutlu yap?y? ölçmeyi hedeflemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, aç?mlay?c? ve/veya do?rulay?c? faktör analizleri ile incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in birden fazla boyuttan olu?tu?u tespit edilmi?tir. Madde yük de?erleri, maddelerin ait olduklar? faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Faktör yük de?erleri boyutlara göre ?u ?ekilde da??lmaktad?r:

Birinci boyutta yer alan maddelerin madde yük de?erleri **0.420 ile 0.758** aras?nda de?i?mektedir. ?kinci boyutta yer alan maddelerin madde yük de?erleri **0.376 ile 0.663** aras?nda de?i?mektedir. Üçüncü boyutta yer alan maddelerin madde yük de?erleri **0.451 ile 0.571** aras?nda de?i?mektedir.

Bu de?erler, ölçe?in yap?sal **geçerlik** kriterlerini kar??lad???n? ve maddelerin ilgili boyutlar alt?nda yeterli düzeyde topland???n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k **güvenirli?i**, **Cronbach Alpha** katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Ölçe?in geneline ili?kin hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s? **0.87** olarak bulunmu?tur.

Bu katsay?, psikometrik standartlara göre ölçe?in iç tutarl?l?k düzeyinin "iyi" veya "yüksek" düzeyde oldu?unu göstermektedir (Seçer, 2013, s. 179). Yüksek iç tutarl?l?k, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y?, yani yarat?c? okuma alg?s?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ü anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, madde yük de?erlerinin da??l?m?ndan anla??ld??? üzere, üç temel boyutta toplanm??t?r. Bu çok boyutlu yap?, yarat?c? okuma alg?s?n?n tek bir bile?en yerine, farkl? bili?sel ve duyu?sal süreçlerin birle?imi oldu?unu desteklemektedir.

Her bir boyut, yarat?c? okuma alg?s?n?n farkl? bir yönünü (örne?in; metni yorumlama, yeni fikir üretme veya ele?tirel sorgulama) temsil etmektedir. Madde yüklerinin kabul edilebilir seviyelerde olmas? (0.30 üzeri), ölçe?in faktör yap?s?n?n sa?lam ve teorik olarak beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Developmental)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak alg? ölçekleri için tipik bir uygulamad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: Ö?renciler (Genellikle ortaokul, lise veya üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler ve Ergenler

Nüfus Detaylar?: Orijinal çal??man?n örneklem büyüklü?ü ve özellikleri kaynakta detayl?ca belirtilmemi?tir; ancak e?itim ara?t?rmalar? ba?lam?nda geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Nicel ara?t?rma yöntemleri kullan?larak psikometrik özelliklerin (geçerlik ve güvenirlik) belirlenmesine dayanan **ölçek geli?tirme** çal??mas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Okuma Becerileri, Alg? Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k, Madde Yükleri, Pamukkale Üniversitesi, E?itim Kongresi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Bilgi kaynakta belirtilmemi?tir)

Kurum E-posta Adresleri: iyurdakal@pau.edu.tr

?leti?im Adresi: Pamukkale Üniversitesi (Kaynakta belirtilen kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017

?zinler ve Ücret: Sorumlu yazar Halil ?brahim Yurdakal ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: iyurdakal@pau.edu.tr

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yaratici-okuma-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yurdakal, H.? ve Susar-K?rm?z?, F. (2017). Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *IV. International Eurasian Educational Research Congress* içinde (s.1621- 1622). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Seçer, ?. (2013). *E?itimde ve Psikolojide Ölçme Araçlar? Geli?tirme*. Ankara: An? Yay?nc?l?k. (Güvenirlik referans? olarak kullan?lm??t?r).

Yarat?c? Okuma Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM